



MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA



RAMOWA DYREKTYWA WODNA

- REALIZACJA INWESTYCJI W GOSPODARCE WODNEJ



dr inż. Małgorzata Bogucka-Szymalska
Departament Zasobów Wodnych
Warszawa, 11-12 czerwca 2015 r.

Dyrektywy istotne dla inwestycji wodnych

- Dyrektywa 2006/118 w sprawie **ochrony wód podziemnych** i pogorszenia ich stanu;
- Dyrektywa 2008/105 w sprawie **środowiskowych norm jakości** w dziedzinie polityki wodnej;
- Dyrektywa 2008/56 ustanawiająca ramy działań w dziedzinie polityki środowiska morskiego – **dyrektywa morska**;
- **Dyrektywa powodziowa** – 2007/60/WE



Dyrektywy istotne dla inwestycji wodnych

➤ **Dyrektywy „Naturowe”**

- 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – dyrektywa siedliskowa;
- 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – dyrektywa ptasia;

➤ **Dyrektywy ocenowe:**

- 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko – **dyrektywa o ocenach strategicznych**;
- 1985/337/EWG w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne – **dyrektywa ocenowa**



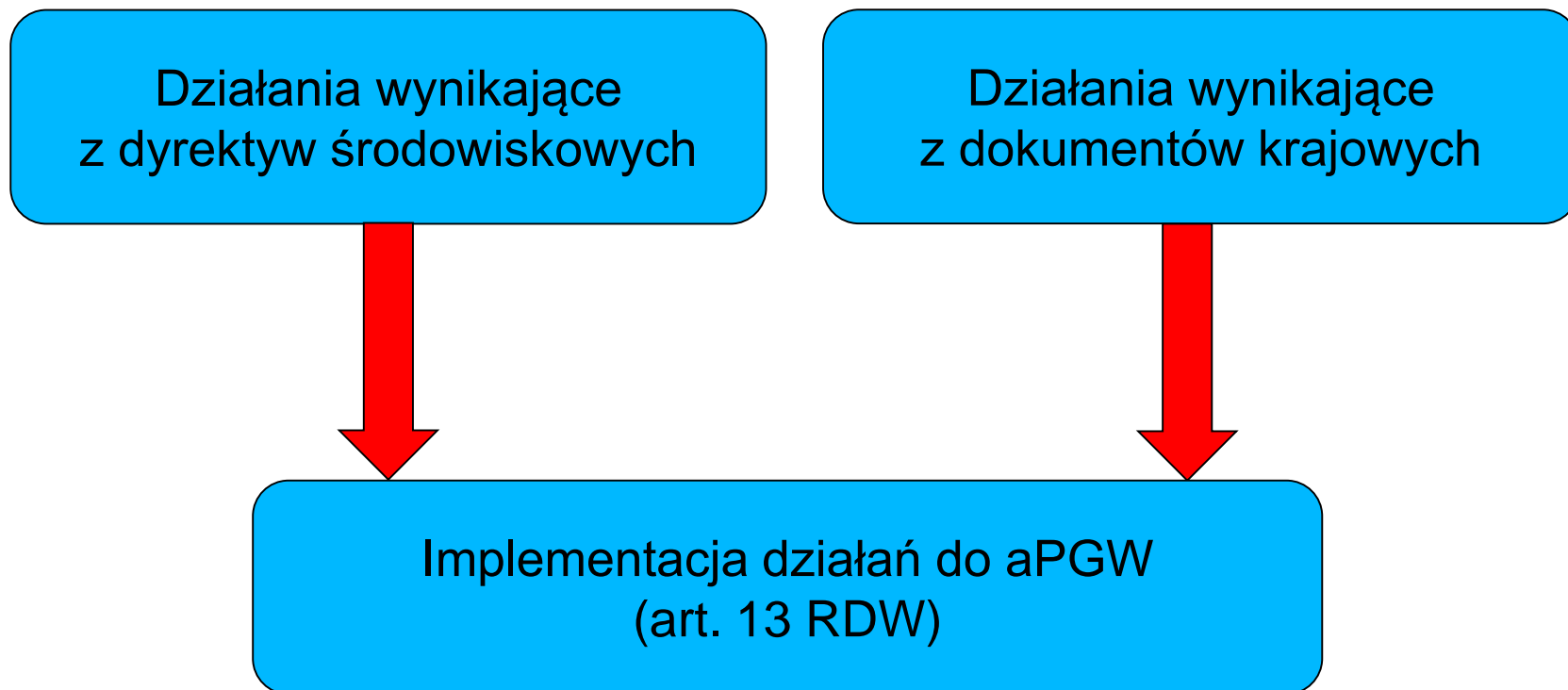
Dyrektywy istotne dla inwestycji wodnych

- Dyrektywa 91/271 dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych – **dyrektywa ściekowa**;
- Dyrektywa 91/676 dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego – **dyrektywa azotanowa**;
- Dyrektywa 98/83 w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – **dyrektywa pitna**;
- Dyrektywa 2006/7/WE dotycząca zarządzania jakością wody w kąpieliskach – **dyrektywa kąpieliskowa**.

Ramowa Dyrektywa Wodna (RDW) – 2000/60/WE
ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie
polityki wodnej;



Działania wynikające z dyrektyw i innych dokumentów a RDW





Plan prezentacji

- Transpozycja RDW do ustawodawstwa krajowego
- Cele RDW
- Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych
- Planowanie i realizacja inwestycji zgodnie z prawem krajowym i unijnym
- Informacje ze szkolenia pn. *The implementation of the WFD in projects*, 9-10 czerwca 2015, Bruksela

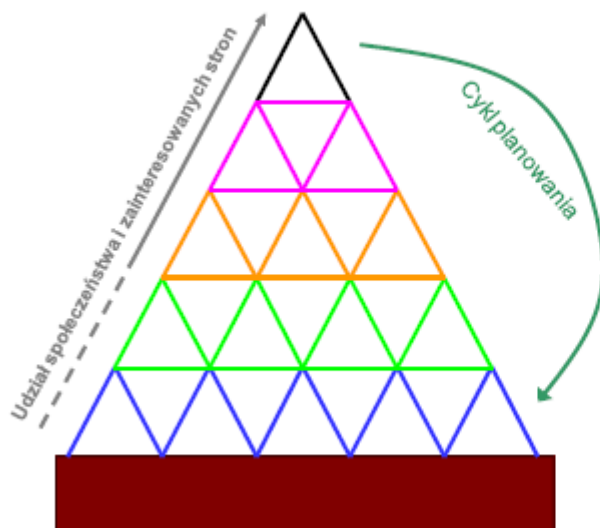


MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

TRANSPOZYCJA RDW DO USTAWODAWSTWA KRAJOWEGO



Proces planowania



Wdrażanie środków

Program środków

Ustalanie celów

Monitorowanie i ocena

Charakterystyka, analiza oddziaływań i skutków oraz analiza ekonomiczna

Transpozycja, wyznaczenie obszaru dorzecza, właściwe organy, struktura administracji, ustalenia w zakresie koordynacji

Schematyczne przedstawienie procesu planowania określonego w ramowej dyrektywie wodnej

(źródło; Sprawozdanie Komisji dla parlamentu Europejskiego i Rady..., 14.11.2012 Bruksela



Wykaz aktów prawnych

RAMOWA DYREKTYWA WODNA

Ustawa z dnia 18
lipca 2001 r. –
Prawo wodne

Ustawa z dnia 3
października 2008 r.
o udostępnianiu
informacji
o środowisku i jego
ochronie, udziale
społeczeństwa w
ochronie środowiska
oraz
o ocenach
oddziaływania na
środowisko

Ustawa z dnia 27
kwietnia 2001 r. –
Prawo ochrony
środowiska

Ustawa z dnia 7
czerwca 2001 r.
o zbiorowym
zaopatrzeniu
w wodę
i zbiorowym
odprowadzaniu
ścieków

AKTY WYKONAWCZE DO USTAW



Etapy transpozycji

Ramowa
Dyrektywa
Wodna

2000

Ustawa
- Prawo
wodne

2001

Nowelizacja
ustawy
- Prawo
wodne
2005

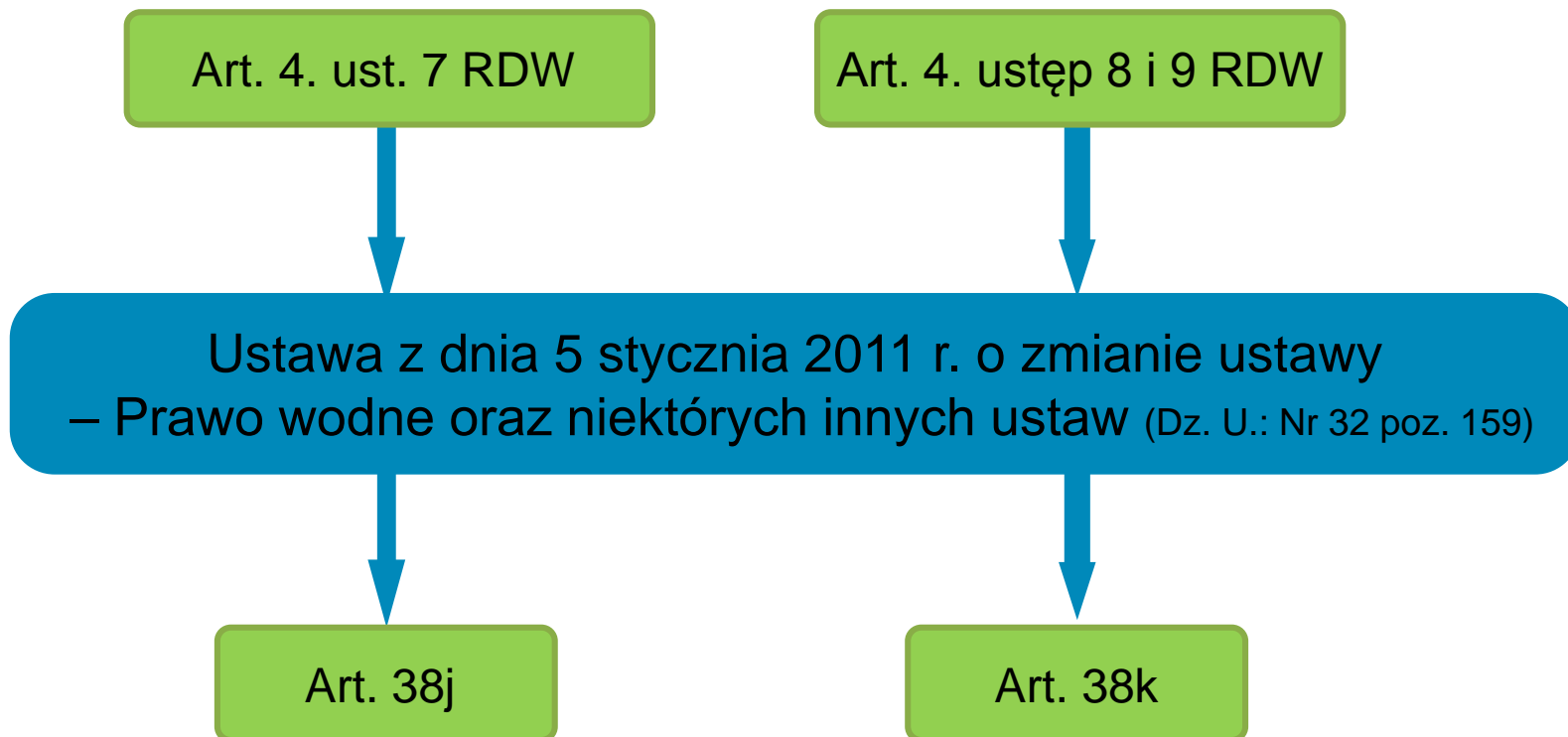
Nowelizacja
ustawy
- Prawo
wodne
2011

Nowelizacja
ustawy
- Prawo
wodne
2014





Transpozycja art. 4. RDW



Transpozycja art. 4. RDW

- Dodanie do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 1235 ze zm.)
 - **art. 81 ust. 3**, nakazującego badanie przesłanek wskazanych w art. 38j Prawa wodnego przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 7 ustawy zmieniającej). Ustawa zmieniająca weszła w życie w dniu 18 marca 2011 r.

Transpozycja art. 4. RDW

Większość przedsięwzięć realizowanych przez ostatnie lata w Polsce, nie podlegała szczegółowej ocenie w kontekście wymagań art. 4 ust. 7 RDW, m.in. z tego powodu w 2010 r. KE rozpoczęła postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia wymagań RDW.

Dla przedsięwzięć realizowanych przed transpozycją wskazanych zapisów, dostępne procedury administracyjne umożliwiały weryfikację przesłanek zawartych w art. 4 ust. 7 RDW.



MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

Cel RDW - Cele środowiskowe



Nadrzędny cel RDW

Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej - „Ramowa Dyrektywa Wodna” (RDW) zobowiązuje państwa członkowskie do racjonalnego wykorzystywania i ochrony zasobów wodnych w myśl zasady zrównoważonego rozwoju, posługując się odpowiednim, powtarzalnym cyklem planistycznym.

Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 r.



Główne cele środowiskowe

- art. 4

- **niepogorszenie się stanu wód** powierzchniowych i podziemnych oraz ochrona, poprawa i przywrócenie stanu wszystkich części wód;
- **osiągnięcie dobrego stanu do 2015 roku**, tzn. dobrego stanu (lub potencjału) ekologicznego i dobrego stanu chemicznego wód powierzchniowych oraz dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego wód podziemnych;
- **stopniowe redukowanie zanieczyszczenia** substancjami priorytetowymi i stopniowe **eliminowanie** priorytetowych substancji niebezpiecznych z wód powierzchniowych oraz zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- **odwrócenie wszystkich znaczących tendencji** wzrostowych stężenia zanieczyszczeń w wodach podziemnych;
- **osiągnięcie zgodności ze wszystkimi normami i celami określonymi dla obszarów chronionych** w ustawodawstwie wspólnotowym.



MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

ODSTĘPSTWA OD OSIĄGANIA CELÓW ŚRADOWISKOWYCH



Odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych

Derogacje czasowe

(art. 4 ust. 4 RDW – art. 38k ustawy – Prawo wodne)

Dobry stan wód może być osiągnięty najpóźniej do 2021 lub 2027 r.

Ustalenie celów mniej rygorystycznych

(art. 4 ust. 5 RDW – art. 114a ustawy – Prawo wodne)

Cel mniej rygorystyczny

Czasowe pogorszenie stanu wód

(art. 4 ust. 6 RDW – art. 38i ustawy – Prawo wodne)

okoliczności o charakterze naturalnym, siła wyższa, powodzie i susze

Nieosiągnięcie celu w wyniku nowych zmian, dotyczące nowych form zrównoważonej działalności gospodarczej (art. 4 ust. 7 RDW – art. 38j ustawy – Prawo wodne)

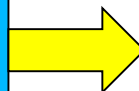
Nieosiągnięcie celów środowiskowych ze względu na realizację nowych inwestycji





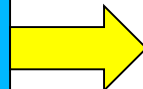
Kryteria do przeprowadzenia odstępstwa z art. 4 ust. 7

Podejmuje się wszystkie
możliwe kroki, aby ograniczyć
niekorzystny wpływ na stan
wód



Pojęcie „kroków” może
obejmować szeroki zakres
działań we wszystkich fazach
inwestycji, m. in. warunki
budowy i eksploatacji, projekt
obiektów, odtworzenie i
stworzenie siedlisk.

Przyczyny modyfikacji są
określone w aPGW



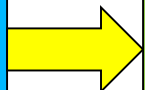
Przedstawienie informacji
dotyczących art. 4 ust. 7 w
planie gospodarowania
wodami w dorzeczu.





Kryteria do przeprowadzenia odstępstwa z art. 4 ust. 7

Istnieje nadrzędny
interes społeczny



Występuje w sytuacjach, w których przewidywane plany lub przedsięwzięcia okazują się niezbędne w ramach:

- Działań lub polityk mających na celu ochronę podstawowych wartości życia obywateli (zdrowia, bezpieczeństwa, środowiska naturalnego);
- Polityk mających podstawowe znaczenie dla państwa i społeczeństwa;
- Wykonania działalności o charakterze gospodarczym lub społecznym, spełniającej konkretne zadania w ramach usług publicznych;

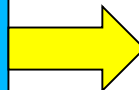
Udział społeczeństwa





Kryteria do przeprowadzenia odstępstwa z art. 4 ust. 7

Korzystne cele, którym służą te modyfikacje lub zmiany części wód, nie mogą, z przyczyn **możliwości technicznych** czy **nieproporcjonalnych kosztów** być osiągnięte innymi środkami, stanowiącymi znacznie korzystniejszą opcję środowiskową.



Brak możliwości technicznych:

- Nie jest dostępne żadne rozwiązanie techniczne;
- W określonym terminie brak czasu potrzebnego na rozwiązanie problemu;
- Brak informacji dotyczącej przyczyny problemu; z tego względu, nie można ustalić rozwiązania.

Nieproporcjonalne koszty:

- koszty znacznie przewyższają korzyści;
- Ocena kosztów i korzyści powinna być wykonana w ujęciu ilościowym i jakościowym;



Art. 4 ust 8 i 9 RDW

Zasady mające zastosowanie do derogacji

Derogacje nie mogą wykluczać lub utrudniać osiągnięcie celów środowiskowych w innych częściach wód

Należy osiągnąć przynajmniej taki sam poziom bezpieczeństwa, jaki przewiduje istniejące ustawodawstwo wspólnotowe

Stosowanie odstępstw od osiągnięcia celów środowiskowych powinno stanowić wyjątek, a nie regułę



MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA

PLANOWANIE I REALIZACJA INWESTYCJI ZGODNIE Z PRAWEM KRAJOWYM I UNIJNYM



Dokumenty planistyczne

Masterplany

Lista nr 1 – niewpływające na stan jcw

Lista nr 2 – wpływające na stan jcw:
istnieją przesłanki dla zastosowania
odstępstwa z art. 4 ust. 7 lub brak
takich przesłanek.

Plany Zarządzania Ryzykiem Powodziowym

Odstępstwa z art. 4 ust. 7 RDW/
działania służące osiągnięciu celów
RDW

Program wodno- środowiskowy kraju

Działania podstawowe
i uzupełniające (program działań)

Plany Gospodarowania Wodami

Działania – osiągnięcie celów RDW
Działania powodujące konieczność odstępstw





Wymagania RDW dotyczące realizacji inwestycji

Ocena planowanej inwestycji pod kątem wpływu na stan/potencjał JCW

Inwestycja **nie będzie** stanowiła zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych RDW, będzie ona mogła być realizowana, **bez konieczności umieszczania jej uzasadnienia w aPGW**

Inwestycja **będzie** stanowiła zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych RDW, aby mogła być realizowana, **jej uzasadnienie musi znaleźć się w aPGW.**





Zasady weryfikacji inwestycji z zakresu gospodarki wodnej

**Współfinansowane ze środków
UE**

**Finansowane ze środków
krajowych**

Weryfikacja inwestycji przez MŚ

**Kryterium weryfikacji: uwzględnienia inwestycji
w dokumentach strategicznych (Masterplany,
projekt aPGW, projekt PZRP)**

**W pierwszej kolejności będą realizowane inwestycje
uwzględnione w w/w dokumentach.**



Informacje ze szkolenia pn. *The implementation of the WFD in projects*

- Przedstawiono metodologię oceny zgodności projektów z RDW – **lista sprawdzająca**;
- Zaprezentowano sposób planowania budowy hydroelektrowni na przykładzie dorzecza Dunaju i Austrii.
- Przy planowaniu inwestycji w dorzeczu Dunaju największy nacisk kładzie się na **planowanie strategiczne**, **zaangażowanie** wszystkich **interesariuszy** w proces planowania i **zgodność z RDW**;
- Przy planowaniu inwestycji w Austrii wypracowano **kryteria dla projektów** dotyczących budowy hydroelektrowni. Tu również bardzo ważne jest **planowanie strategiczne**. Podstawę realizacji tego typu inwestycji stanowi szczegółowe rozpoznanie rzek, tj. wszystkie rzeki zostały podzielone na 3 kategorie. Kategorię trzecią stanowią rzeki o niskim potencjale ekologicznym, na których można budować hydroelektrownie.



Informacje ze szkolenia pn. *The implementation of the WFD in projects*

- Prezentacja projektu z zakresu ochrony przeciwpowodziowej i renaturyzacji rzek na przykładzie rzeki Elbe w Niemczech. Projekt dotyczący rzeki Elbe miał na celu zwiększenie równiny zalewowej rzeki w wyznaczonym odcinku.
- Prezentacja projektu z zakresu ochrony przeciwpowodziowej na przykładzie rzeki Odry w Polsce (Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego). Celem tego projektu jest ochrona przeciwpowodziowa.
- Prezentacja dotycząca działań podejmowanych podczas realizacji projektów mających na celu ograniczenie negatywnych wpływów na efekty ekologiczne. W ramach prezentacji przedstawiono wytyczne, które znalazły zastosowanie w Holandii.





- Każda inwestycja, aby mogła być realizowana musi być oceniona pod kątem wpływu na stan/potencjał wód zgodnie z RDW.
- Inwestycje, które wpływają na stan stan/potencjał JCW, aby mogły być realizowane muszą mieć uzasadnienie, które powinno się znaleźć w aPGW.

<http://livestream.com/corlive1/events/4067242>





MINISTERSTWO
ŚRODOWISKA



DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

dr inż. Małgorzata Bogucka-Szymalska
Departament Zasobów Wodnych
Warszawa, 11-12 czerwca 2015 r.